

Tình hình B n Đông trong năm 2011 r t sôi đ ng, v i hàng lo t s ki n

*Toàn c nh H i ngh Th ng đ nh Đông Á ngày 19/11/2011 t i Bali (Indonesia)
Reuters*

Theo giáo s Ngô Vĩnh Long, chuyên gia v B n Đông t i Hoa K , vi c h s B n Đông đ c qu c t hóa t i H i ngh Th ng đ nh Đông Á Indonesia ngày 19/11/2011 là s ki n mang nhi u ý nghĩa nh t.

Vi t Nam c n tranh th xu th Trung Qu c b c ô l p đ v n đ ng d lu n trong và ngoài n c nh m thúc đ y các l i ích chính đáng c a mình.

Tình hình B n Đông trong năm 2011 ph i nói là r t sôi đ ng, v i hàng lo t hành đ ng quy t đoán c a B c Kinh nh m áp đ t ch quy n Trung Qu c trên h u nh toàn b vùng bi n.

Thái đế cảng thịng này không chỉ nhàm vào hai nhà cứ trở cứ tiếp tranh chợ ph Việt Nam và Philippines, mà còn hàng tri cả các qu cứ gia ngoài khu vực nhà nh Đo, hay là các hàng du khí qu cứ đang hàp tác với các đoi thờ củ a Bin Kinh.

Hành động củ a Trung Quốc tuy nhiên đã vàp phổi phổn nhng cứng rõn khác thịng củ a Philippines và Việt Nam, hai đoi thịng bên Trung Quốc làn áp, thúc đẩy hai nhà cứ liên kết chợt chợ hàn với Hoa Kỳ, vàn bên đầu củ thị hóa chợ trởng "xoay trở c" (pivot), hàng và châu Á - Thái Bình Đông.

Riêng đoi với Việt Nam, giữi quan sát đã ghi nhàn phổn nhng kiên quyết hàn củ a Hà Nội trở c các hành động bên cho là thái quá củ a Bin Kinh tri Bin Đông.

Trong nhàng năm trở c đây, Trung Quốc đã thng nhàu làn thng công vào nhàng quyết nhi củ a Việt Nam tri Bin Đông, nhàng phổn nhng củ a Việt Nam thng đoi chợng màc. Năm 2011 này thì khác.

Vào tháng Năm và qua, Việt Nam đã chính thờ c mà hàp báo tờ cáo Trung Quốc phá hoài và sách nhàu tàu thăm dò du khí Việt Nam là Bình Minh 02, ngay trong vùng hài phổn 200 hài lý củ a Việt Nam. Làn đầu tiên, chính quyết nhi Việt Nam đã cung cấp cho báo chí hình ảnh và tài liệu và số củ này.

Tiếp theo đó, th ngày 05/06, trong 11 tuần liên tiếp, nhàu cuộc biểu tình chợng Trung Quốc gây hàn đã liên tri để củ du n ra tri Hà Nội vào ngày chợ nhàt, trở c khi bên chính quyết nhi nghiêm cứm sau khi đàm phán xong với Trung Quốc và cách thờ c giữm cảng thịng. Thi Thành phố Hà Chí Minh, cũng có hai cuộc biểu tình trong hai ngày chợ nhàt đầu tiên, nhàng sau đó th th nhàng để để nh th th p chợng Trung Quốc đầu bên ngăn chợn và trởn áp.

Sau cứn sốt giữa năm, quan hà cảng thịng Việt – Trung trên vàn để Bin Đông giữm nhàt đển đển, vài vàc củ để c số Hà Xuân Sơn qua Bin Kinh, kể đển là chuyển công du Trung Quốc củ a Thng bí thờ Đồngng Cứng sốn Việt Nam Nguyễn Phú Trởng, và gần đây nhàt là chuyển thăm Việt Nam củ a Phó Chủ thch Trung Quốc Thp Cứn Bình.

Đểm đáng ghi nhàn nhàt là làn đầu tiên nhàn chuyển công du Trung Quốc củ a lãnh đo đểng Cứng sốn Việt Nam, ngày 11/10, hai bên đã ký kết thờ a thuận và nhàng nguyên tri để nh hàng giữi quyết tranh chợ p ở Bin Đông trên tinh thàn tôn trởng Công đ c Liên Hiệp Quốc và Luật th Bin (1982) và Bin Tuyên bố và nhng xả củ a các bên tri Bin Đông (2002).

Các hành động củ a Trung Quốc cũng đểng thời làm cho nhàng nhà cứ thịng xuyên số đểng các tuyết nhi hài qua vùng Bin Đông lo ngồi, và vàn để "an toàn và an ninh hàng hài" ở Bin Đông ngày càng để c các nhà cứ nhà Mỹ, Nhàt, Đn, Úc... quan tâm.

Thi Hài nghĩ Thịng để nh Đông Á ngày 19/11 ở Bali Indonesia, 15 trên thng số 18 thành viên

đã nêu b^ột m^ôi quan ng^hi c^á h^o v^ề tình hình Bi^{ên} Đông, b^ột ch^ếp tuyên b^ố ph^ổn đ^ể i c^á Trung Qu^ốc, cho r^{ằng} h^ài ngh^o không ph^{ải} là đi^{ến} đàn th^{ích} h^àp đ^ể đ^ể c^áp đ^ể n h^à s^o này.

Thái đ^ộ kiên quy^{ết} t^h c^á các n^g c đã bu^ốc th^ế t^h ng Ôn Gia B^o, đ^ể i đi^{ến} n c^á Trung Qu^ốc t^h i h^ài ngh^o, ph^ổi lên t^h ng bi^{ên} minh cho l^àp tr^ởng c^á B^oc Kinh.

T^h ng k^ht tình hình Bi^{ên} Đông năm 2011, và đ^ể i sách c^á Vi^ệt Nam tr^ởng c các hành đ^ể ng ngày càng l^àn l^àt t^h c^á Trung Qu^ốc trong v^àn đ^ể áp đ^ểt các đòi h^ài ch^ế quy^{ết} n r^{ằng} kh^ôp c^á h^o, RFI đã ph^ổ ng v^àn giáo s^o Ngô Vĩnh Long, chuyên gia k^h c u v^ề Bi^{ên} Đông t^h i tr^ởng Đ^ể i H^ài c Maine.

Theo giáo s^o Long, ý nghĩa c^á s^o ki^{ến} h^à s^o Bi^{ên} Đông đ^ể c qu^ố c t^h hóa t^h i H^ài ngh^o Th^ế ng đ^ể nh Đông Á ^ở Bali Indonesia r^{ất} quan tr^{ọng}, và Vi^ệt Nam c^ón tranh th^ế xu th^ế Trung Qu^ốc b^ộ cô l^àp đ^ể v^àn đ^ể ng c^á đ^ể lu^un trong n^g c l^àn ngoài n^g c đ^ể thúc đ^ểy các l^ài ích chính đáng c^á mình, không ch^ế trong h^à s^o Tr^ởng Sa, mà c^á trên v^àn đ^ể Hoàng Sa.

H^à s^o Bi^{ên} Đông đ^ể c qu^ố c t^h hóa t^h i Bali : s^o ki^{ến} n^ài b^ột năm 2011

1/ Cao đi^{ến} m c^á các s^o ki^{ến} n liên quan đ^ển Bi^{ên} Đông trong năm là vi^ệc Bi^{ên} Đông đ^ể c nêu ra tr^ởng c đi^{ến} đàn H^ài ngh^o Th^ế ng đ^ể nh Á châu vào ngày 19/11 t^h i Bali. M^àc đ^ể u có s^o ph^ổn đ^ể i c^á Trung Qu^ốc, 15 n^g c không nh^à ng đ^ể ng ý đ^ểm v^àn đ^ể ra th^ế o lu^un, mà còn đi đ^ển k^ht lu^un là tranh ch^ếp ph^ổi đ^ể c gi^{ới} quy^{ết} t m^ôt cách hoà bình, tôn tr^ởng lu^ut qu^ố c t^h, nguyên t^h c t^h do hàng h^ài ph^ổi đ^ể c b^ộ o v^à.

Lý do chính đ^ển đ^ển vi^ệc đ^ể ng tình này là vì có th^ể nói là trong vài năm qua, và đ^ể c bi^{ết} là trong năm 2011, Trung Qu^ốc ngày càng có thái đ^ộ hung h^{ăng}, không nh^à ng đ^ể i v^ài nh^à ng n^g c có quy^{ết} n l^ài tr^ởng t^h p l^àn nh^àt trong khu v^àc Bi^{ên} Đông nh^à Vi^ệt Nam hay Philippines, mà còn đe đ ^{dọa} an ninh c^á các n^g c khác trong và ngoài khu v^àc...

Nh^à ng qu^ố c gia đ^ển đ^ể H^ài ngh^o gián t^h p cho là nh^à ng hành đ^ể ng đánh chi^{ếm} m c^á Trung Qu^ốc nh^à Hoàng Sa năm 1974 ch^ế ng h^àn, cũng ph^ổi đ^ể c gi^{ới} quy^{ết} t trên tinh th^ến tôn tr^ởng lu^ut qu^ố c t^h, đ^ể c bi^{ết} là Công ^đc Liên Hi^{ệp} Qu^ốc v^à Lu^ut bi^{ên} năm 1982. Và theo tôi, h^à gián t^h p nói là cái đ^ể ng ch^ế U (c^á Trung Qu^ốc) không tôn tr^ởng lu^ut qu^ố c t^h và ph^ổi đ^ể c đ^ể p b^ộ.

Đ^ể i v^ài tôi, đó là m^ôt cao đi^{ến} m, m^ôt thành công l^àn cho khu v^àc.

Năm 2011 : Vi^ệt Nam có t^h ng nói qu^ố quy^{ết} t h^àn đ^ể i v^ài Trung Qu^ốc

2/ Tr^ởng c đây, Trung Qu^ốc cũng r^{ất} hung h^{ăng} đ^ể i v^ài Vi^ệt Nam, nh^à ng Vi^ệt Nam không có thái

đ□ rõ ràng, không có t□ ng nói qu□ quy□ t. Tuy nhiên, năm 2011 này, không nh□ ng Vi□ t Nam có t□ ng nói rõ ràng, qu□ quy□ t, mà Philippines cũng làm vi□ c đó.

Đi□ u đó giúp cho các n□□ c ngoài khu v□ c, nh□ ng có quy□ n l□ i r□ t l□ n v□ i an ninh và an toàn hàng h□ i xuyên qua khu v□ c Bi□ n Đông nh□ M□, Nh□ t, □ n Đ□, Úc, có th□ h□ p tác ch□ t ch□ h□ n v□ i nh□ ng qu□ c gia trong khu v□ c.

Không có t□ ng nói rõ ràng c□ a các n□□ c có quy□ n l□ i l□ n bên trong khu v□ c, thì các n□□ c ngoài khu v□ c khó có th□ đ□ ng viên đ□□ c s□ □ ng h□ m□ nh m□ c□ a nhân dân h□ trong vi□ c can đ□ vào các v□ n đ□ nh□ an ninh khu v□ c, trong đó có an ninh khu v□ c Bi□ n Đông.

Không nên tr□ n áp các cu□ c bi□ u tình ch□ ng Trung Qu□ c gây h□ n

3/ Tôi nghĩ là đây là đi□ m y□ u c□ a Vi□ t Nam... N□ u c□ ti□ p t□ c t□ n hành vi□ c này, Vi□ t Nam s□ khó mà giúp cho nh□ ng n□□ c mu□ n □ ng h□ Vi□ t Nam, trong đó đ□ c bi□ t là M□, có th□ v□ n đ□ ng s□ □ ng h□ c□ a dân chúng h□ đ□ i v□ i Vi□ t Nam.

S□ v□ n đ□ ng này r□ t quan tr□ ng, b□ i vì có nhi□ u công ty đa qu□ c gia c□ a M□ có l□ i r□ t l□ n trong vi□ c buôn bán đ□ u t□ □ Trung Qu□ c, (h□ có th□ l□ là) Vi□ t Nam là m□ t n□□ c nh□. N□ u ti□ p t□ c theo con đ□□ ng tr□ n áp thì chính quy□ n Vi□ t Nam s□ gây khó khăn cho chính ph□ M□ r□ t nhi□ u, cũng nh□ cho chính ph□ m□ t s□ n□□ c khác, cũng mu□ n v□ n đ□ ng s□ □ ng h□ đ□ i v□ i Vi□ t Nam.

M□ “xoay tr□ c” (pivot) h□□ ng v□ châu Á, khu v□ c tr□ ng tâm c□ h□ u

4/ Tôi nghĩ khái ni□ m ‘xoay tr□ c’ này là m□ t th□ ch□ i ch□ đ□ đ□ i l□ i v□ i t□ ng ‘quy□ n l□ i c□ t lõi’ mà Trung Qu□ c s□ đ□ ng... Th□ t ra đ□ i v□ i M□, khu v□ c Á châu Thái Bình D□□ ng là tr□ ng tâm c□ a M□ t□ lâu.

Khi Obama lên làm t□ ng th□ ng, ông mu□ n có an ninh và an toàn trong vùng, và l□ p t□ c phái bà ngo□ i tr□□ ng Hillary Clinton qua nói v□ i Trung Qu□ c r□ ng th□ k□ XXI là th□ k□ c□ a Châu Á Thái Bình D□□ ng, vì th□ M□ mu□ n h□ p tác v□ i Trung Qu□ c đ□ phát tri□ n khu v□ c này.

Trung Qu□ c t□□ ng là ‘ngon’ nên c□ dùng cái đó đ□ chèn ép M□. Cu□ i cùng, khi th□ y r□ ng thái đ□ nh□□ ng b□ c□ a mình làm cho Trung Qu□ c càng hung hăng lên, thì M□ th□ y r□ ng ph□ i tr□ l□ i Trung Qu□ c.

Có th□ là trong g□ n hai năm qua, Hoa K□ đã tr□ l□ i r□ t t□ t□ đ□ xem Trung Qu□ c làm nh□ th□

nào, nhàng vì Trung Quốc là i hung hăng hơn, nên tôi cho là cuối cùng, chính phủ Mỹ đã nghĩ rằng hà phải có tênng nói thểng thển đểi với Trung Quốc.

Thế nhàng theo tôi, chính sách của Mỹ không phải là chếng Trung Quốc, mà là làm sao cho Trung Quốc - vì là một tênng quốc trong vùng - có trách nhim đểi với sự an toàn và an ninh của khu vực.

Thế a thuận Việt Trung và Bin Đông : Bên cứ đi khôn ngoan của Việt Nam

5/ Trong năm 2011, có thể nêu bên tên thế a thuận giữa Việt Nam và Trung Quốc và Bin Đông. Một cứ u Việt Nam bên sẽ cứ ép của Trung Quốc, nhàng tôi nghĩ về cứ ký thế a thuận là một tênng hành đểng khôn ngoan, nhất là trong vịc ‘bên tên’ hay là thế a thuận với Trung Quốc là nhàng chuyển gì riêng giữa hai bên, thì giữi quyết tên song phầnng, còn nhàng vấn đề gì chung thì phải giữi quyết tên đa phầnng.

Là dĩ nhiên, chuyển riêng là Vành Bên cứ bên, thì Việt Nam với Trung Quốc giữi quyết tên xong, một tênng cách đàng hoàng, một tênng cách hoà bình. Vì vậy cho nên, trên một tênng vấn đề khác giữa Việt Nam và Trung Quốc là Hoàng Sa – mà Trung Quốc đã đánh chim bêng vũ lực - thì bây giờ, cũng trên tinh thến tôn trởng luật quốc tế, trên tinh thến giữi quyết tên vấn đề song phầnng với Việt Nam, Trung Quốc cũng phải đem vấn đề này ra để giữi quyết tên song phầnng.

Do đó, theo tôi, Việt Nam phải thúc đẩy vấn đề Hoàng Sa, đẩy một nhà vấn đề Hoàng Sa để buộc Trung Quốc phải bên đểng chế U.

Đểng chế U là vấn đề rất quan trọng. Nếu u Trung Quốc muốn chếng minh cho thế giữi là hà không chế trởng dùng vũ lực và có thái độ hoà hoãn, thì trởng cứ hà tên phải bên đểng chế U và sau đó giữi quyết tên vấn đề song phầnng với Việt Nam.

Theo tôi Việt Nam nên tênng ph cứ cái để của năm 2011 để thúc giữc Trung Quốc cũng nhàng thúc đẩy các nh cứ khác ng hà Việt Nam trong các đòi hỏi kể trên.

Trong năm 2012 cứn đòi thếc hiện DOC để tên tên i COC

6/ Nếu u muốn Trung Quốc bên đểng chế U của hà, Việt Nam cùng với các nh cứ Đông Nam Á, đểc biệt là Philippines, Indonesia, Malaysia, Singapore, phải thúc đẩy bên Hàng đển vịc thếc hiện quyết tênng xã và Bin Đông. Đây là một tênng vấn đề thiết thếc cứn làm, và cứn đển sự ng hà của các nh cứ bên ngoài khu vực nhàng có quyết nh i rất lớn trong vịc bên o và an ninh và an toàn Bin Đông...

Các nh cứ Đông Nam Á hiện cứn thúc đẩy vịc hình thành ra một tênng bên luật ng xã cho toàn bộ vùng có thể gì là bin Đông Nam Á, chế còn trong 10 năm qua, thì một i người để u là, cứ tênng rẻng nhàng Trung Quốc thì sẽ đểng cứ hà đểi đểi tên hà n. Thế nhàng, trong hai, ba năm qua, thếc tên cho thếy là vấn đề không phải là nhà vậy, đểi với Trung Quốc là phải cứng rẻn, phải thúc đẩy hà thếc hiện nhàng cam kết. Và các nh cứ ASEAN cũng vậy, muốn bên o và quyết nh i của mình, thì phải thếc hiện nhàng cam kết.

Tôi nghĩ r ng đ y có th là m t b c m i trong quá trình xây d ng m t đ ng l i m i cho toàn khu v c.